

ใจผู้กร่อน

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๗

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

คนเราจะจริงนะ มันต้องจริงมาจากข้างใน ถ้ามันจริงจากข้างในสิ่งนี้มันเป็นเรื่องดินพอกหางหมู ถ้าคุ้นชินกับมัน อยู่กับครูบาอาจารย์ท่านจะไม่ให้คุ้นชินกับสิ่งใด อันนี้มันคุ้นชิน เพราะอะไร เพราะเวลาข้อวัตรเขาทำกัน เห็นใหม่ เวลาล้างบาตรเขาให้อมน้ำไว้ไม่ให้คุยกันไม่ให้เล่นกัน ไม่เล่นกันเพราะอะไร เพราะมันมีหนึ่งก็มีสองใจ อ้าว คราวนี้เอ็งหยอกข้า คราวหน้าข้าจะหยอกเอ็ง แล้วหยอกไปหยอกมากี่เหมือนหมา หมาถึงเวลามันก็กัดกัน มันเล่นกัน หมานี่มันเล่นกันนะ เล่นกันแล้วมันกัดกัน เพราะมันหยอกมันเล่นกันไง มันข้อวัตรของหมา ไม่ใช่วัตรของพระ หมามันเล่นกันหยอกกันอยู่อย่างนั้น แล้วเดี๋ยวมันก็กัดกัน กัดกันแล้วเดี๋ยวก็กลับมาเล่นกันอีก

เราตั้งใจมาประพฤติปฏิบัติ เขาเรียกว่าอย่างนั้นมันเป็นเรื่องส่วนตัว เรื่องส่วนตัวมันเป็นเฉพาะคน อย่างนั้นเราไปทำส่วนตัวอย่ามาทำต่อหน้าสี ถ้าทำต่อหน้า เห็นใหม่ เอ็งทำได้ ข้าก็ทำได้ ทำได้มันก็ละไปทั้งวัด ต่อไปก็กลายเป็นศาลาโกหก ถึงเวลาเราก็มายหยอกกันมาเล่นกันอยู่อย่างนั้น แล้วมันเป็นจริงใหม่ นั่นมันทางออกของกิเลส ถ้าจิตใจมันคือคนองเป็นแบบนั้น มันก็มันคนองแล้วมันไม่มีวันจบวันสิ้น ลองทำแล้วไม่มีจบมีสิ้น

แต่ถ้ามันเป็นความจริงนะ ความจริง เห็นใหม่ เราตั้งใจของเรา เราจะเอาความจริงของเรา ถ้าความจริงของเรา สิ่งเวลาเขาปฏิบัติ เห็นใหม่ เขาไม่ให้คลุกคลีกัน ไม่ให้สะสมต่างๆ เพื่ออะไร เพื่อไม่ให้มันมีความกังวล ถ้ามีความกังวลนะ สิ่งใดถ้าเราออกมาหมูกณะ ถ้าหมูกณะมีอะไรกระทบกระเทือน พยายามวางไว้ ถ้าวางไม่ได้เวลากลับไปทางจงกรม เห็นใหม่ มันไม่ถูกใจไปสัก

อย่าง แล้วมันจะฟูมาก ฟูในทางจงกรมนั่นล่ะ ถ้ามันไปฟูในทางจงกรม เราก็อปราบบ้ำของเราให้ได้ นี่ความเป็นบ้ำของเรา แต่ถ้ามันเป็นทางโลกมันจะไม่ไปปราบบ้ำของเรา มันจะวางแผน ไปวางแผน ว่าคราวหน้าจะเอาคืน แล้วเมื่อไหร่มันจะจบ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้ เราย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร ถ้ามีเวรมีกรรมต่อกัน เวลาเราอยู่ในป่าในเขาเวลาเจอช้างนะ ไปด้วยกันกับพระหลายๆ องค์ เขาบอกช้างมันเดินเส้นทางของมัน นั่งขวางหน้ามันเลย ถ้ามันมีเวรมีกรรมต่อกัน นี่เวย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร ถ้ามีเวรมีกรรมต่อกัน เอาไปเลย นั่งหลับตาเลย ถ้ามันมาเหยียบก็คือเหยียบ ถ้ามันมาเหยียบเขาก็เหยียบไป แล้ว นั่งหลับตาเลย ยกให้เลย

เวย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร ในเมื่อไม่มีเวรมีกรรมต่อกัน เห็นไหม เข้าใจมาปกติ ไม่มีสิ่งใดเกิดขึ้น มันก็ไม่มีเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น เราไม่ทำให้จิตใจมันฟู ไม่ทำสิ่งต่างๆ ไม่ให้สิ่งใดมากระเทือนใจ ไม่ให้สิ่งใดมาตัดตอน นี่เราทำของเรา ไม่ใช่เวลาเรากระทบกระเทือนสิ่งใดมา เข้าทางจงกรม เขาพยายามจะสงบระงับ เขาพยายามเพื่อมีสติปัญญา ใอันี่มันจะไปหาอุบายไป ใกราวหน้าเราจะวางกลอุบายอย่างไร จะไปเอาคืน เอาคืนแล้วมันได้อะไรขึ้นมาล่ะ นี่เวรมันไม่ระงับด้วยการไม่จองเวร มันจองเวรจองกรรม มันจะเอาคืน เอาคืนแล้วมันจบไหม มันไม่มีวันจบหรือ

ในเมื่อเราเกิดมาเป็นมนุษย์ เราเกิดมาเป็นคน มันมีเวรมีกรรมต่อกัน ถ้ามีเวรมีกรรม การเวียนว่ายตายเกิดถ้าไม่เป็นญาติกันมาชาติใดชาติหนึ่ง ไม่มี เราเกิดมาพบกัน ถ้าเรามีสติปัญญา เราเอาข้อธรรมข้อนี้มาขยับขี้ใจเรา นี่มันมีเวรมีกรรมต่อกัน ถ้าคนมันหยาบมันก็หยาบอยู่อย่างนั้น คนมันหยาบมันก็เสียดสีเขาไปอย่างนั้นเพราะคนมันหยาบ คนระดับกลาง เห็นไหม เขาก็มีสติปัญญาของเขา เขายับขี้ใจของเขาไม่ได้เขาก็มีการถากถาง แต่ถ้าเขามีสติปัญญาของเขาละเอียดขึ้นมา เขาจะรักษาใจเขา

ศัพท์ สัตตา สัตว์ทั้งหลายเป็นเพื่อนเกิดแก่เจ็บตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น ทุกคนทุกข์ทั้งนั้น ก็มีความทุกข์มาทั้งนั้น ทุกคนก็กิเลสบีบคั้นมาทั้งนั้น ถ้าบีบคั้นมาทั้งนั้น เราจะมาหาทางออก เขาก็หาทางออก แต่เขาต้องมีสติปัญญาของเขา เขาก็ตั้งใจของเขา ถ้าเขาขาดสติปัญญาของเขา เวลานั้น คู้ชินมันก็แสดงออกอย่างนั้น จิตใจถ้ามันเข้มแข็งมีเจตนาที่คินะ มันมั่นคง มันไม่เซซวน แต่จิตใจของคนไปคบกับกิเลส ให้กิเลสมันครอบงำอยู่ เห็นไหม ใจนะ มันจะผู้กร่อน

คูติ องค์กรใดก็แล้วแต่ สิ่งปลูกสร้างใดถ้าเขาปลูกสร้างเสร็จแล้วเขาบำรุงรักษาไม่ดีมันก็ผู้กร่อน เวลาเขาสร้างบ้านสร้างเรือนก็ต้องทาสี ทาสีกันสนิม เห็นไหม คูติ พวกปูนก็ทาสีเพื่อไม่ให้ฝุ่นมันฟุ้งกระจาย เขาทาสีเพื่ออะไรละ เขาทาสีขึ้นมาเพื่อรักษาไว้ รักษาเนื้อไม้ รักษาเนื้อเหล็ก รักษาไว้ต่างๆ ไม่ให้มันผุมันกร่อน ถ้ามันผู้กร่อนนะ มันก็จะเซซวน จะเป็นบ้านเป็นเรือนเป็นสิ่งปลูกสร้าง ถ้ามันผุมันกร่อนเกิดสนิมนี้ สนิมเกิดจากเหล็ก มันจะกัดกร่อนอย่างนั้น มันจะผู้กร่อนของมันไป สิ่งปลูกสร้างมันจะผู้กร่อนถ้าเขารักษาไว้ไม่ดี

องค์กรใดก็แล้วแต่ ข้อวัตรปฏิบัติถ้ามันเข้มแข็งขึ้นมามีสติปัญญานะ องค์กรนั้นมันจะไม่ผู้กร่อน มันจะไม่ทำลายตัวมันเอง นี่มันจะทำลายตัวมันเอง นั่นเป็นองค์กรเป็นสิ่งปลูกสร้าง เป็นวัตถุที่มันจะผู้กร่อนมันทำลาย พอทำลายแล้วจะมาเอาประโยชน์สิ่งใดละ

หัวใจของเราก็เหมือนกัน เราเกิดมา เห็นไหม คูติ ปฏิสนธิจิต เราเกิดในไข่ เกิดในครรภ์ เกิดในน้ำคร่ำ เกิดในโอปปาติกะ กำเนิด ๔ เวลาเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม นี้เกิดในโอปปาติกะ เกิดมาก็เป็นเทวดา อินทร์ พรหม ทั้งนั้นเลย เกิดในไข่กว่ามันจะฟักออกมา เห็นไหม เกิดในครรภ์ เราเกิดในครรภ์ เกิดในน้ำคร่ำ เกิดใน โอปปาติกะ กำเนิด ๔ นี้การเกิด เกิดมาเป็นเรานี้ แต่จิตใจที่มันเกิดมันมีบุญมีกรรมมา มันสร้างเวรสร้างกรรมมามันถึงได้มาเกิด สร้างบุญกุศลมาเกิดเป็นมนุษย์

เกิดเป็นมนุษย์ถ้ามันหลงใหลกับความเป็นมนุษย์ หลงใหลกับความเจริญของโลก มันก็ว่าเกิดเป็นมนุษย์เกิดมาต้องแสวงหาความสุข เกิดมาต้องประสบความสำเร็จในชีวิต มันก็พยายามจะ

แสวงหา พยายามจะไขว่คว้าตามหาฝัน ตามหาศาสนาของตัวเอง นี่เขาก็ทำของเขาไป นั่นเขาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพุทธศาสนา แต่เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพุทธศาสนา ถ้าเราเห็นภัยในวัฏสงสาร เราจะหาความจริงของเรา

ถ้าเราหาความจริงของเรา เราตั้งใจ เห็นใหม่ เราตั้งใจมาบวช เราตั้งใจประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เรามีเป้าหมายทั้งนั้น ใครบวชมาแล้วต้องพยายามจะประพฤติปฏิบัติให้ถึงที่สุดแห่งทุกข์ มีเป้าหมายทั้งนั้น แต่พอมีเป้าหมายขึ้นมาแล้ว นี่เจตนาที่ดี เห็นใหม่ ใจมันมันคง ใจมีเจตนาที่ดี ใจมีสิ่งที่ดี สิ่งดีๆ นี่ สิ่งนี้มันเกิดมา คุณติ ทางฆราวาสเขามีศรัทธามีความเชื่อ เห็นใหม่ เขาอิจฉา เขาเห็นพระปฏิบัติ มันมีโอกาสมิเวลาปฏิบัติ เราแบกบาตรแบกกลด เดินธุดงค์เข้าป่าเข้าเขา คนเขาเห็นเขาอนุโมทนา นี่เขาแสวงหา เขาเองเขาไม่มีโอกาส เขามีหน้าที่รับผิดชอบของเขา เขามีครอบครัวต้องดูแลของเขา เขาอยากจะหาความสงบ หาความสุข หาความระงับ เพราะเขาเห็นสมณะ เขาเห็นพระเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ พระต้องมีสุขในหัวใจ พระต้องมีคุณธรรมในหัวใจ พระต้องมีศีล สมาธิ ปัญญาในหัวใจ เขาเห็นว่าพระมีความสุขใจ ผู้ที่แบกบาตรแบกกลดเข้าป่าเข้าเขา เขาแสวงหาความสงบระงับของเขา เขามีศรัทธาความเชื่อในพุทธศาสนา เขาเห็นแล้วเขาอิจฉา เขาอยากเป็นอย่างนั้น เขาอยากมีความมันคงอย่างนั้น เขาอยากจะมีโอกาสประพฤติปฏิบัติอย่างนั้น

เราเห็นภัยในวัฏสงสาร เรามาบวชเป็นพระ แล้วเราก็บอกเราเป็นพระกรรมฐาน ถ้าพระกรรมฐานนี้เรามีศรัทธาความเชื่อ เรายังรักษาของเรา อย่าให้กิเลสมันทำลาย กิเลสมันจะกัด มันจะทำลาย มันจะทำลายเจตนาของเรา ทำลายเป้าหมายของเรา ถ้าทำลายเป้าหมายของเรา เห็นใหม่ เราจะเหลวไหล

เริ่มต้นเราตั้งเจตนาที่ดี เวลาบวชขึ้นมาอุปัชฌาย์ยกเข้าหมู่ บวชมาแล้วเกสา โลมา นขา ทันดา ตโจ งานของสมณะ เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมาก็น้ำดองมูลร่อนเป็นยารักษาโรค ปัจจัยเครื่องอาศัย บาตรนี้เป็นอาหารของเธอ บิณฑบาตเลี้ยงชีพด้วยปัสเส้ง มีผ้า ๓ ผืน นี่เครื่องนุ่งห่ม นี่ปัจจัย ๔ มี

พร้อมแล้ว เธอจงเข้าไปอยู่โคนไม้ อยู่ในเงื่อมผา ในถ้ำ แล้วเธอจงพยายามประพฤติปฏิบัติเอาความจริงขึ้นมา องค์กรรมนั้นก็เข้มแข็ง

เหมือนเขาปลูกสิ่งปลูกสร้าง คุณิ เหมือนทำเขื่อน เขาสร้างเขื่อน สร้างสาธารณสถานต่างๆ เขาบำรุงรักษา เขาดูแล เขาป้องกันการกัดกร่อนของมัน เขาป้องกันการเสื่อมสภาพของมันไม่ให้มันผุกร่อน ไม่ให้กัดกร่อน เพื่อทำลายตัวมันเอง นี่ก็เหมือนกัน เรามีเจตนา เราเกิดเป็นมนุษย์พบพุทธศาสนา เรามีเจตนา เห็นใหม่ คุณิ ฆราวาสเขาเห็นพระปฏิบัติ เขาพิจารณาโอกาสในการที่จะประพฤติปฏิบัติ โอกาสที่พระจะได้ประพฤติปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม เขาพิจารณาในโอกาสของพระนักปฏิบัติเรา

เราบวชมาอุปชฌาย์ยกเข้าหมู่มาแล้วก็บอกแนวทางไว้แล้ว ดำรงชีวิตนี้เราก็คำรงชีวิตของเราได้แล้ว เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ กรรมฐาน ๕ เป็นงานของเรา มันเป็นโอกาส มันเป็นความตั้งใจของเรา ถ้าจิตใจมันเข้มแข็งขึ้นมา สิ่งนี้มันจะเข้มงวดในหัวใจของเรา เราบวชมา ออกจากโบสถ์มานี้ตั้งเป้าหมายเลย เราจะปฏิบัติ เราจะพ้นจากทุกข์ เราจะมีคุณธรรมในหัวใจ เราพยายามของเรา แต่เวลาปฏิบัติไปแล้วกิเลสมันแทรกซ้อนเข้ามา กิเลสมันคืบคลานเข้ามา กิเลสมันแสดงตัวออกมา เห็นใหม่ มันกัดกร่อน ใจมันผุกร่อนไปหมดเลย

ใจผู้กร่อนนะมันลึมหลว ความลึมหลวของเราลึมหลวมาจากไหน ลึมหลวจากเราไม่มีสติปัญญารักษาตัวของเรา เราไม่มีสติปัญญารักษาหัวใจของเรา หัวใจของเรามันเป็นเหยื่ออยู่ในจอมปลวก ไข่ตัวเหยื่ออยู่ในจอมปลวก จอมปลวกมันมีรูอยู่ ๖ รู มีตา มีหู มีจมูก มีลิ้น มีกาย เห็นใหม่ มีสัมผัสทางกาย มีใจ เหยื่อมันอยู่ในจอมปลวกนั้น แล้วเราเปิดหมดเลย จอมปลวก เห็นใหม่ ตา หู จมูก ลิ้น มันเปิดหมดเลย มันพยายามกระทบกระทั่ง มันพยายามค้นคว้า มันพยายามจะเปิดรับเขาหมดเลย นี่ไง ด้วยสติปัญญาที่มันอ่อนด้อย เห็นใหม่ มันทำลายๆ ที่ไหน เหยื่อในจอมปลวกนั้นมันก็สนุกของมัน มันก็เพลิดเพลินของมัน มันมีโอกาสแสวงหาของมัน ด้วยขาดสติ

เราบวชเป็นพระเป็นนักปฏิบัติขึ้นมา เวลาแบกกลดแบกบาตรเข้าป่าเข้าเขาไป คนเขาเห็นเขาก็อิจฉา อิจฉาโอกาส อิจฉาคืออยากได้ อิจฉาคืออยากมีโอกาสอย่างนั้น แล้วเรามีโอกาสขึ้นมา เห็นไหม แล้วเราก็ปล่อยให้เหี้ยตัวนั้นมันออกทางตา ทางจมูก ทางหู ทางลิ้น ทางกาย ปล่อยมันออกไป ออกไปรับรู้ ไปโลกธรรม ๘ เขาสรรเสริญ เขามีศรัทธา เขามีความเคารพนบอบ เอาสิ่งนั้นมากัดกร่อนตัวเองใจ เหี้ยตัวนั้น กิเลสตัวนั้น ตัณหาตัวนั้น มันไปเอาที่เขาเคารพนบอบมา นบอบมาเพื่อประโยชน์กับตัว มันกลับมาทำลาย มันมากัดกร่อนหัวใจมัน

ถ้ามันกัดกร่อนหัวใจ เห็นไหม นี่ใจมันสุกๆ ร่อนแล้วล้มเหลวใจ เวลาปฏิบัติขึ้นมาก็ไม่จริงไม่จัง ถ้าปฏิบัติจริงจึงขึ้นมามันไปเกี่ยวอะไรกับโลกธรรม ๘ มันไปเกี่ยวอะไรกับการสรรเสริญนินทาของคน มันไปเกี่ยวอะไร เขามีหน้าที่ของเขา สิทธิของเขา เข้าขึ้นมาเขาอยากได้อะไรของเขา ข้าวปากหม้อเขาหามาใส่บาตร เราเลี้ยงชีพด้วยปฐพีแข่งมันก็สิทธิของเรา แต่พวกเรามีสติปัญญาหรือเปล่า ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมาเรามองเห็นชีวิตของเขา เขาปากกัดตีนถีบ เขาเดือดร้อนของเขา เขาไม่มีทางออกของเขา เขาอยากมีบุญกุศลของเขา เขาอยากทำบุญของเขา เพื่อให้หัวใจเขาปลอดโปร่ง เพื่อหัวใจของเขามีบุญเป็นที่อาศัย

เราเป็นพระ โปรดสัตว์ๆ เราจะโปรดตัวเราเอง โปรดอะไร โปรดเพราะจะเอาข้าวนั้นมากินแล้วจะโปรดสัตว์ๆ เพราะจะเอาอาหารนั้นมาดำรงชีวิต สัตตะผู้ซ่อง ไอ้เหี้ยตัวในหัวใจมันออกทางตา ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย ทางใจ มันจะเอาแต่ความพอใจของมัน มันจะเอาแต่สิ่งที่พอใจ สิ่งที่พอใจมันจะปฏิเสธ มันจะคัดแยก มันจะไปคัดแยกอย่างไรมันตามสิทธิเสรีภาพของเขา ตามสิทธิของเขา ตามสิทธิของเรา เราก็ลำบากด้วยหน้าที่ของเรา ถ้าลำบากด้วยหน้าที่ของเรา เห็นไหม ไอ้เหี้ยตัวนั้นมันต้องมีสติปัญญารักษา มันไม่ให้มันออกเพ่นพ่าน ถ้ามันไม่ออกเพ่นพ่านมันก็ไม่ทำลายข้อวัตรปฏิบัติ มันไม่ทำกิจของสมณะ ถ้ามันไม่ทำกิจของสมณะ นี่ใจมันก็ไม่สุกๆ ร่อนใจ ใจมันจะสุกๆ ร่อนมันก็สุกๆ ร่อนจากตัวมันเอง สนิมเกิดจากเหล็ก เพราะมันมีเหล็กมันถึงเกิดสนิม เพราะมันมี

สิ่งปลูกสร้าง สิ่งปลูกสร้างเขาเอามาก่อมาเป็นสิ่งปลูกสร้างก็แล้วแต่ ถ้าเขาไม่บำรุงรักษา มันก็ต้องชำรุดทรุดโทรมไปเป็นธรรมดา

เจตนาของใจ เรามีเจตนา เรามีความตั้งมั่น เรามีความมุมานะของเรา ถ้าเราไม่มีสติปัญญาดูแลรักษาเลย เห็นไหม ใจมันจะผู้กร่อน มันทำลายโอกาส ทำลายเจตนา ทำลายเป้าหมายของเรา ถ้ามันทำลายเป้าหมายของเรา แล้วมันก็คืนพอกหางหมู เห็นไหม มันก็จะใหญ่ขึ้นโตขึ้น แล้วเวลามันมีอำนาจเหนือหัวใจ เราก็คอดกแล้ว บวชแล้วทำไมมันทุกข์อย่างนี้ คุณสิ ฆราวาสญาติโยมเขาเห็นพระแบกบาตรแบกกลดไป นี่สมณะ ผู้มีร่างกายอันสงบเข้าป่าเข้าเขา แล้วเขาจะไปมีสติปัญญาปราบกิเลสในใจของตัว ให้ใจมันสงบระงับเข้ามา ให้เอาใจของตัวไว้ในอำนาจของตัว ให้ทำสัมมาสมาธิขึ้นมา

ถ้าจิตมันมีสมาธิปัญญาขึ้นมา เห็นไหม ถ้ามันออกฝึกหัดใช้ปัญญา นี่ศากยบุตรพุทธชิโนรส ศาสนาทายาทมันจะเกิด มันเกิดที่ไหน พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน แล้วพุทธะมันออกแสวงหา พุทธะนี่ออกได้ใช้ปัญญา นี่พุทธะ พุทธะที่มีการกระทำ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิมันก็เข้าไปสู่พุทธโธ ผู้ตัวปฏิสนธิจิต ผู้ธาคูรู้ ธาคูรู้ นั่นคือตัวพุทธะ

ถ้ามันทำความสงบแล้วมันก็เข้ามา ด้วยอะไร ด้วยสติปัญญา มันไม่ให้กิเลสตัดหาคความทะยานอยากมากัดมากิน มากัดกร่อนทำลาย มันกัดกร่อนทำลายเจตนาของเรานะ มันมากัดกร่อนชีวิตเรา กัดกร่อนหน้าที่การงาน กัดกร่อนในการประพฤติปฏิบัติของเรา สิ่งนี้มันจะมากัดกร่อนเรา หัวใจมันผู้กร่อน มันผู้กร่อนเพราะมันมีกิเลสตัดหาคความทะยานอยาก

สิ่งปลูกสร้างใดๆ ก็แล้วแต่ ถ้ามันเป็นวัตถุขึ้นมา เวลามันกัดกร่อนแล้วมันจะสึก มันจะทำลาย มันจะทรุดโทรมของมันไป แต่หัวใจเวลามันกัดกร่อนแล้ว กัดกร่อนนี้คุณสิ เวลาคนที่ประพฤติปฏิบัติ ถึงเวลากิเลสมันบังตา เห็นไหม ถ้าทำลายตัวเองแล้วจะเป็นพระอรหันต์ ถ้าเผาตัว

ตายแล้วเป็นพระอรหันต์ ถ้ากระโดดหน้าผาแล้วเป็นพระอรหันต์ เขาทำลายตัวเขาเอง เขาทำลายตัวเขาเองเขาเป็นอย่างไรขึ้นมาล่ะ มันเป็นพระอรหันต์จริงหรือเปล่าล่ะ

เวลามันกัศกร่อน คุณติ วัตถุต่างๆ เวลามันกัศกร่อนมันทำลาย มันจะชำระธาตุโทรมของมันไป มันจะเสียหายของมันไป แต่หัวใจเวลากิเลสมันทำลาย มันทำลายโอกาสใจ มันทำลายให้สภาวะในปัจจุบันนี้ให้ดับขันธุ์ไป แล้วเป็นอะไรใหม่ เป็นพระอรหันต์ใหม่ เวลากิเลสมันยุแห่ มันอยากให้ทำตามใจของมัน ทำแล้วมันจะเป็นพระอรหันต์ใหม่ล่ะ

ความสุกปรกของวัตถุมันทำลายตัวมันเอง ในชีวิตของคนถ้ามันทำลายตัวเอง ถ้ามันทำลายเหมือนวัตถุ วัตถุมันทำลายแล้วมันย่อยสลายไป มันสูญสิ้นไป แต่ชีวิตของเรามันสูญสิ้นใหม่ เวลากิเลสมันปิดหูปิดตาแล้วให้เราทำลายตัวเอง แล้วมันจะได้หวังผลเพราะเราปรารถนาพ้นจากทุกข์ เราปรารถนาจะมีคุณธรรมในหัวใจ แล้วเวลาทำลายตัวเองมันจะได้คุณธรรมในหัวใจใหม่ล่ะ มันเป็นโทษสองชั้นสามชั้น

ในการประพฤติปฏิบัติ ปฏิบัติเพื่อจะฆ่ากิเลส แต่ให้กิเลสมันมายุมาแห่ กิเลสให้มันมีอำนาจมากกว่า เอาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาบังเงา บังเงาว่าทำอย่างนี้ๆ แล้วได้คุณธรรม ทำอย่างนี้ๆ แล้วจะมีศีลธรรมในใจ แล้วมันไม่เป็นจริงสักอย่างเพราะอะไร เพราะกิเลสมันยุแห่ กิเลสมันจุกกระชากลากไป

แต่ถ้าเรามีสติปัญญาล่ะ เห็นใหม่ สิ่งปลูกสร้าง เขาใช้สี เขาใช้วัสดุที่ถนอมรักษาเพื่อให้มันมั่นคง คอยซ่อมแซมบำรุงรักษาของมัน หัวใจของเราเนี่ย เราบวชมาเรามีสติปัญญาอย่างไร เรามีคุณธรรมอย่างไรในหัวใจของเรา ถ้าเรามีคุณธรรมในหัวใจของเรา กิริยาการเคลื่อนไหวมันต้องมีสติ ถ้ามีสติขึ้นมา เวลาเข้าทางจกรม นั่งสมาธิภาวนา สิ่งนั้นมันจะเกิดขึ้น เพราะอะไร เพราะมันปราบกิเลส มันรักษา มันดูแลมีสติมีสมาธิมาตั้งแต่แรก ไม่ให้กิเลสมันแฉลบออกมา ไม่ให้กิเลสมันฟูขึ้นมา ถ้ากิเลสมันฟูขึ้นมา การปฏิบัติของเรามันไม่สมความปรารถนา

การปฏิบัติของเรา เห็นใหม่ ลงทุนลงแรงไปขนาดไหน ก็เลสมันออกหน้าไปก่อน เวลาปฏิบัติไปกิเลสมันแข่งหน้าไป กิเลสมันแข่งหน้าไปแล้วมันเป็นจริงใหม่ มันไม่มีอะไรเป็นความจริงเลย เพราะกิเลสมันแข่งหน้าไปแล้ว แล้วเราก็เดินตามกิเลส เวลาปฏิบัติเดินตามกิเลสมันไป แล้วมันเป็นความจริงใหม่ล่ะ เดินตามมันไปนะ มันไม่จริงสักอย่าง

มันไม่จริงเพราะเราขาดสติ เพราะเราประมาท เราประมาทในชีวิต สิ่งปลูกต่างๆ สิ่งที่เป็นวัตถุ ถ้ามันผุ มันกัดกร่อน มันย่อยสลายไป มันจบสิ้น มันไม่มีการสืบต่อ แต่หัวใจเราล่ะ เวลาที่จะเอาความจริงขึ้นมา ถ้ามันกัดกร่อนมันก็กัด คูตี มันผุกร่อน มันทำลาย ทำลายโอกาส แล้วถ้ามันกินเลยไปกว่านั้น มันทำลายนี้สร้างเวรสร้างกรรมในใจ ถ้าสร้างเวรสร้างกรรมในใจ เวลาไปสิ่งที่เราทำ เราจะมาตัดทอนมัน ถ้าเราประพฤติปฏิบัติไม่สิ้นสุดแห่งทุกข์ก็ให้ภพชาติมันสั้นเข้า มันสั้นเข้ามาสั้นเข้ามาเพราะอะไรล่ะ สั้นเข้ามาเพราะบุญกุศล เรามีบุญกุศล เราทำของเรา บุญกุศล เห็นใหม่ คูตี ฆราวาสเขาทำบุญกุศลของเขา ถ้าการเวียนว่ายตายเกิดก็มีบุญพาเกิด เกิดมาแล้วทำสิ่งใดก็ให้ประสบความสำเร็จ ทำสิ่งใดแล้วก็ต้องไม่ให้ทุกข์ยากจนเกินไปนัก เขาปรารถนาสิ่งนั้น

นี่เหมือนกัน ถ้าเรามาบวชเป็นพระ แล้วเราเป็นนักปฏิบัติ แบกกลดแบกบาตรเข้าป่าเข้าเขาหนีแหละ แบกกลดแบกบาตรเพื่อหาที่สงบวิเวก เพื่อจะทำลายพญามาร ทำลายลูกหลานของมารที่มันอยู่ในหัวใจของเรา ถ้ามันทำของเราไม่ได้ประพฤติปฏิบัติมาก็ให้ภพชาติมันสั้นเข้าๆ คำว่าภพชาติสั้นเข้ามันมีบุญกุศล เห็นใหม่ คูตี จิปาถะที่ปฏิบัติง่ายรู้ง่ายเพราะอะไร เขาได้สร้างอำนาจวาสนาบารมีของเขา

ของเราถ้าเราประพฤติปฏิบัติเดี๋ยวนี้ เราปฏิบัติอยู่นี้ ถ้ามันไม่สิ้นสุดแห่งทุกข์ สิ่งที่ยังปฏิบัติอยู่นี้ เพราะว่าเรามีเจตนา เรามีความเชื่อ เรามีความเชื่อมีเจตนาที่ดี เราบวชมา คูตี ทางฆราวาสเขาอยู่ด้วยสิทธิเสรีภาพของคน เขาอยู่ตามสิทธิของเขา เราสละสิทธิอันนั้นมา มาบวชเป็นพระ มันธรรมวินัยบังคับ ชำยังมีกฎหมายโลกบังคับอีกชั้นหนึ่งด้วย

เราปฏิบัติของเรา เราพอใจปฏิบัติขึ้นมา เราอยู่ในศีลในธรรมขึ้นมา เราอยู่ในธรรม เห็นใหม่ น้ำสะอาดจิตสนิทมีรสชาติสนิทเย็นดี ไม่ใช่รสชาติแบบโลกๆ ถือพรหมจรรย์ไว้ ถือพรหมจรรย์ไว้เพื่อความสงบระงับ ถือพรหมจรรย์เพื่อรักษาหัวใจให้มั่นคงขึ้นมา ถ้ามั่นคงขึ้นมา นี่มันมีอำนาจวาสนาบริวารมีอย่างนั้นใหม่ มีบริวารมีอย่างนี้ไป

เราเวียนว่ายตายเกิด เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาแต่ละภพแต่ละชาติขึ้นไป พันธุกรรมของจิต มันก็จะดีขึ้น พันธุกรรมของจิตมันก็จะมาชักพอก มาให้จิตใจมันมีอำนาจวาสนาบริวารมี ถ้ามี่อำนาจวาสนาบริวารมีมันคัดเลือก มันคัดแยก รู้ผิดรู้ถูก สิ่งใดที่มันผิดนี้อย่าคิดอย่าทำ มันก็จะป็นจริงป็นนิสสัย ป็นความเห็นของตัว ถ้าสิ่งนี้มันเคยชินมันเคยทำว่าเป็นสิ่งที่ดี มันผิดคิด มันผิดสมณะสาธูป เราตั้งสติไว้ เราพยายามจะอยู่ในหลักเกณฑ์ของเรา เพราะถ้าเราประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงนะ ถ้าเรามีอำนาจวาสนานะ ๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปี

เราอยู่ของเรา อยู่ในกรอบกติกา อยู่ในศีลในธรรม ๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปี ถ้าเราปฏิบัติตามความเป็นจริงอย่างน้อยพระอนาคามี ๗ ปี เราทำของเราสิ ๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปี นี่ ๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปีมันก็ต้องปฏิบัติตลอดทั้งวันไง เรามีสติปัญญาตั้งแต่ตื่นนอน เราออกบิณฑบาตขึ้นมา บิณฑบาตมาด้วยสติปัญญา กลับมาจัดอาหารด้วยสติปัญญาของเรา เราขบฉันด้วยสติปัญญา สิ่งใดที่เป็นโทษกับการประพฤติปฏิบัติเป็นโทษกับร่างกาย เราจะไม่นั้นสิ่งนั้น ฉันทเสร็จแล้วเช็ดบาตร ล้างบาตร เก็บแล้ว เรามีโอกาสเราก็จะภาวนา

เรามีโอกาสเราก็เข้าทางจงกรมนั่งสมาธิภาวนา เสียเวลาทำข้อวัตร ทำข้อวัตรต้องทำสิ เพราะนกมันยังมีรังมีรัง ในเมื่อกิจของสงฆ์ก็รักษาความสะอาดในวัดนั้น เพราะเราใช้เราสอยเราก็ต้องดูแลรักษา ถ้าเราใช้เราสอยเราไม่ดูแลรักษา เราไม่มีข้อวัตร เราเป็นคนวัตรร้าง แต่คนที่เขาทำอยู่เขามีข้อวัตรของเขา เขาทำของเขา เขาไม่วัตรร้าง เพราะเขาภูมิใจของเขา สิทธิของเขา เขาได้ทำความสะอาด เขาได้ดูแลรักษา เขาใช้ด้วยความภูมิใจ เราไม่ได้ทำกับเขา เราใช้กับเขาเหมือนกัน แต่ใช้กินแรงของเขา ถ้าใช้กินแรงของเขา เราใช้โดยการหลบๆ ซ่อนๆ เราไม่ได้ใช้ด้วยความภาคภูมิใจ

เพราะอะไร เพราะเราคิดว่าเรามีปัญญาไง เราคิดว่าเราไม่ต้องทำไง เราได้ใช้สอยไง สิ่งใช้สอยในวัดที่เราทำพร้อมกัน เราทำพร้อมกันก็เพื่อความเสมอภาค เพื่อสิ่งมันเป็นสมบัติของสงฆ์ นี่กิจของสงฆ์ทำเสร็จแล้วไม่มีงานสิ่งใดที่จะต้องทำต่อเราก็ประพฤติปฏิบัติของเรา

หมู่คณะเวลาพระเจ้าใช้ได้ป่วย พระของเรามีความสงสัย พระของเราจิตตก พระของเรามันมีความทุกข์ความยาก เราก็ให้คำปรึกษา นี่ไง เวลาศากยบุตรพุทธชินโรส เรามีพ่อแม่ นี่ก็เหมือนกัน เราเป็นบุตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุตรของศากยบุตร เราเป็นพ่อแม่เดียวกัน เราเกิดมาในธรรมวินัยเดียวกัน เราก็ดูแลรักษาเหมือนกัน คุณทางโลกเขาบอกว่า ในเมื่อกินข้าวหม้อเดียวกัน เรามีบุญกุศล เราได้อาศัยดำรงชีวิตนี้ด้วยในธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วคนที่เขามาอาศัยด้วยกัน มาเป็นหมู่คณะกัน มาเป็นอวัยวะเดียวกันในธรรมวินัย มันมีสิ่งใดขาดตกบกพร่องเราก็ดูแลรักษา เราจะปฏิบัติกับเรา เราจะเอาความจริงของเราขึ้นมา

ถ้าเราปฏิบัติอย่างนี้ เราดูแลใจอย่างนี้ จิตใจของเรามันจะสุกกร่อนใหม่ ถ้าใจไม่สุกกร่อน ไม่สุกกร่อนเพราะการบำรุงรักษา บำรุงรักษาขึ้นมาให้จิตใจมันมั่นคง จิตใจดีงาม ถ้าจิตใจดีงามเวลาจะประพฤติปฏิบัติมันก็ประพฤติปฏิบัติได้ง่าย เพราะจิตใจเราดีงาม จิตใจของเรานี้เห็นใหม่ เขาเรียกโลก มันเป็นเรื่องโลก โลกก็ปัญญา ปัญญาทางโลก ถ้าคุยกันเรื่องโลกๆ มันก็คุยกัน ไปเห็นใหม่ ที่ว่าเวลาพระที่ปฏิบัติเราไม่คุยการเมือง ไม่คุยเรื่องซื้อเรื่องขาย ไม่คุยกันเรื่องทางโลก เพราะทางโลกเอามาคุยกันทำไม ข้อมูลข่าวสารมันเป็นประโยชน์กับผู้ที่เขาอยู่ทางโลก ใครรู้ทันข้อมูลข่าวสารก่อนคนนั้นได้โอกาสก่อน

แต่ของเรานี้ ข้อมูลข่าวสารเขาทำธุรกิจ เขาทำหน้าที่การงานทางโลก เขาอยากได้บุญกุศล เข้าขึ้นมาเขาใส่บาตร ข้อมูลข่าวสารนี้มันจะมีข่าวไม่มีข่าว ข้อมูลข่าวสารเป็นประโยชน์กับคนใส่บาตร เราเองเลี้ยงชีพด้วยปลีแข็ง เราทำความสงบระงับ เรารักษาหัวใจของเรา เข้าเราก็บิณฑบาต สิ่งนั้นแก่เลี้ยงชีพ เลี้ยงชีพมันเศษเล็กน้อยนัก

ในทางการวิจัยของโลกนะ เขาบอกว่าอาหารหมคอายุที่เหลือทิ้งทางธุรกิจ ๔๐ เปอร์เซ็นต์ ของอาหารทางโลก โลกนี้ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์โยนทิ้ง ๔๐ เปอร์เซ็นต์ พระนี่บิณฑบาตก็เปอร์เซ็นต์ เวลาทำธุรกิจการค้า อาหารหมคอายุเขาต้องทิ้งต้องเก็บทิ้ง สละทิ้ง ๔๐ เปอร์เซ็นต์ของโลก แล้ว ของที่ทำมา ๔๐ เปอร์เซ็นต์มันเกือบครึ่งหนึ่งนะ แล้วพระเราบิณฑบาตมันเท่าไร? ฉะนั้น มันต้อง ไปอิงอะไรกับโลก เขาทิ้ง ๔๐ เปอร์เซ็นต์นี้ โอ้โฮ เลี้ยงพระได้อีกทั้งโลกเลย เพราะพระฉันมือเดียว

ฉะนั้น ข้อมูลข่าวสารเป็นประโยชน์กับโลก มันไม่เป็นประโยชน์กับเรา ถ้าไม่เป็นประโยชน์ กับเราหลวงพ่อดูทำไม หลวงพ่อรับข้อมูลข่าวสารทำไม? เขามาปรับทุกข์ เขามีความทุกข์ เขามา ปรับทุกข์ เขามาปรึกษา เขามาขอข้อมูล แล้วขอข้อมูลกับคนที่ไม่มีข้อมูลข่าวสาร เราไม่ได้อยู่กับเขา มันเป็นหน้าที่ของหัวหน้า เวลาเขาเข้ามาในวัดใครไปต้อนรับเขา แล้วพระนี่สมณะสารูป พระที่เป็น ดวงตาของโลก

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะนิพพาน พระอานนทร์ร้องไห้ นะ ดวงตาของโลกดับ แล้ว อชาตศัตรูจะไปทำสงครามก็ส่งอำมาตย์ให้ไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า ไปรบจะ แพ้หรือชนะ เขาจะทำอะไรเขาไปปรึกษาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งนั้น นี่ดวงตาของโลก นี้ก็เหมือนกัน เราไม่ใช่มีความสามารถขนาดนั้น แต่เวลาคนเขามาในวัดเขามีแต่ความทุกข์ทั้งนั้น เขามาปรึกษา เขามีอาชีพอ่างใด เขามีสิ่งใด เขาก็มาพูดในอาชีพของเขา เขามีความทุกข์สิ่งใดเขาก็ เอาสิ่งนั้นมา นี่มันเพื่อสื่อสารกับโลกเขา มันเป็นหน้าที่ของหัวหน้า มันไม่ใช่เลือก ไม่ได้เลือกเรื่อง ของโลก แต่โลกมันมาหาเราเอง

เขามาหาทำไม มหาาก็คิดว่าพระจะเป็นที่พึ่งได้ไง ถ้าเรามีสติมีปัญญา เราจะไม่ให้ใจเราผูก ก่อน มันผูกก่อนมันก็ไกลจากศีลจากธรรมนะ เราอยู่ใกล้ศีลใกล้ธรรม เราอยากสร้างคุณงาม ความดีของเรา คุณงามความดีมันเกิดจากไหน คุณงามความดีของเขา คุณดี คนอาบเหงื่อต่างน้ำ เขาทำ หน้าที่การงานของเขา ผู้ที่บริหารจัดการเขาใช้สมอง เขาใช้ความคิด นี่เป็นอาชีพของเขา นั่นมันก็

เป็นเรื่องโลกทั้งนั้น เวลาเราศึกษาเราก็ใช้สมองเหมือนกัน การศึกษาใช้สมองเป็นปริยัติ ปริยัติมันความคิดทางสมอง แต่เรามาประพฤติปฏิบัติ มาพูดๆ จนจิตสงบเข้ามา มันจะเกิดจากใจ

คำว่าเกิดจากใจ คุณก็ไม่ใช่ว่าเกิดจากสมอง เพราะสมองมันเป็นแร่ธาตุ แล้วพลังงานคือตัวใจ พุทธะผู้รู้พลังงานคือตัวใจ ถ้าไม่มีพลังงานสมองทำงานไม่ได้ สมองทำงานได้จากพลังงาน คนที่จิตออกจากร่างสมองมันก็อยู่สมบุรณ์นั้นแหละ แต่ใช้ประโยชน์อะไรไม่ได้ แต่ถ้าเขาใช้ประโยชน์กับร่างกาย จากความคิด เขาทำวิชาชีพของเขา

แต่เวลาเราปฏิบัติ ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากจิตไม่ใช่เกิดจากสมอง สมองถ่ายทอดมาจากพ่อจากแม่เพราะมันเป็นพันธุกรรม แต่จิตมันเป็นของเรา ถ้าจิตมันเป็นของเรามันมีอำนาจวาสนา มันจะมีมากมีน้อยขนาดไหน ถ้าจิตมันมีอำนาจวาสนาบารมี เห็นไหม ตั้งแต่สามเณรอายุ ๗ ขวบเป็นพระอรหันต์ คำว่าพระอรหันต์มันต้องมีภาวนามยปัญญา ปัญญาอรหัตตมรรคมันถึงจะเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาได้ สามเณร ๗ ขวบมันมีอรหัตตมรรค ปัญญาญาณ มันละเอียดกว่าสติปัญญา มหาสติมหาปัญญา ปัญญาญาณ สามเณรอายุ ๗ ขวบทำไมเป็นพระอรหันต์ได้ละ เพราะเขามีสติปัญญามากเขาถึงเป็นพระอรหันต์ได้

นี่เหมือนกัน เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราพยายามกำหนดพูดๆ เราต้องการให้พลังงานตัวนี้สงบเข้ามา พลังงานตัวนี้ถ้ามันเกิดปัญญา พลังงานนี้เกิดจากใจไม่ได้เกิดจากสมอง ถ้าเกิดจากใจถึงเป็นภาวนามยปัญญา

ภาวนามยปัญญาเกิดขึ้นมาได้อย่างไร ภาวนามยปัญญามันจะเกิดขึ้นได้ต้องศีล ศีลคือความปกติของใจ ถ้าใจปกติแล้วปกติคือปกติของมัน ปกติคือมันคิดๆ ปกติคือว่ามันไม่ออกไปรับรู้ทางตา ทางจมูก ทางหู ทางลิ้น ทางกาย ทางใจ มันไม่ออกไปรับรู้ มันถึงเข้ามามันถึงความสงบ แล้วออกใช้ปัญญา ปัญญาเกิดจากจิต จิตมันเห็น เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นตามความเป็นจริง แล้วมัน

แยกแยะของมันขึ้นมา แยกแยะนี้มันเป็นงานของใจ ใจมันแยกแยะมันพิจารณาของมัน มันพิจารณา มันแยกแยะของมัน เห็นใหม่

สิ่งที่แยกแยะขึ้นมาเพื่อเกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจนจิตมันสงบแล้ว จิตสงบแล้ว จิตที่มันไม่ออกไปหากิเลส ไม่ให้กิเลสมันครอบงำ ออกไปเพื่อเป็นการผูกกร่อน เพื่อทำลายตัวมันเอง ถ้ามันไม่ผูกกร่อนมันทำลายมันเอง เวลามันสงบเข้ามามันเป็นสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธินี้มีสติมีปัญญามันรักษา เห็นใหม่ พอรักษาขึ้นมามันออกไปพิจารณา มันออกไปเห็นกาย ออกไปทำงาน จิตสงบแล้วออกทำงาน ไม่ใช่ออกทำงานโดยสมอง ไม่ใช่ออกทำงานโดยสามัญสำนึก ไม่ใช่ออกทำงานโดยโลกทัศน์ ไม่ใช่ออกทำงานโดยสัญชาตญาณ มันออกทำงานโดยมรรค โดยมรรคคือมีสติมีปัญญา พอมันออกไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม ตามสติปัญญา ๔ โดยอริยสัจ ๔ กับความเป็นจริงขึ้นมาโดยภาวนามยปัญญา ภาวนามยปัญญามันแยกแยะ มันพิจารณาของมันขึ้นมา

สิ่งที่เวลามันออกรู้โดยสามัญสำนึก ออกรู้โดยโลกทัศน์ ออกรู้โดยโลก ออกรู้ไปนี้ มันจะออกรู้ไปที่สมองเพราะมันเป็นสัญญา การศึกษาเล่าเรียนมันจำมาจากสมอง โดยสามัญสำนึกของคนคนมันใช้ร่างกายนี้ครบทุกส่วน คนเราเดินด้วยเท้า ทำด้วยมือ คิดด้วยสมอง เห็นด้วยตา รับรู้ด้วยหู กายกับใจมันทำงานสมดุลกันไป โดยสัญชาตญาณของมนุษย์เป็นโลกียะ เป็นโลก เป็นสถานะของมนุษย์ เป็นภพ แต่เวลาเราปฏิบัติขึ้นมา เราไม่ให้สิ่งนี้มากัดกร่อนหัวใจของตัว ไม่ให้ใจมันผูกกร่อนไป เพราะด้วยกิเลสตัดหาความทะยานอยากครอบงำ

เรามีสติปัญญา เราดูแลรักษาขึ้นมา พอจิตมีสัมมาสมาธิของมันขึ้นมามันมีกำลังของมันขึ้นมา เวลามันออกทำงานโดยมรรค ไม่ได้ออกทำงานโดยโลก มันเป็นโลกุตระธรรม ออกทำงานโดยสัญชาตญาณ ออกทำงานโดยสามัญสำนึกนี้มันเป็นโลกคือโลกียปัญญา มันเป็นสามัญสำนึกของมนุษย์ สามัญสำนึกสถานะของมนุษย์ เราเป็นมนุษย์เหมือนกัน เรามีสติปัญญานี้ เรามีเจตนาความเชื่อขึ้นมา เราตั้งใจภาวนาของเราขึ้นมา จิตใจมันสงบระงับขึ้นมามันไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริงขึ้นมา มันทำโดยปัจจุบัน ทำโดยปัจจุบันเพราะอะไร เพราะจิต

ตัวนี้มีกิเลสตัณหาครอบงำมันอยู่ เวลามันเป็นอิสระขึ้นมา มันเห็นของมันตามความเป็นจริง มันพิจารณาของมันตามความเป็นจริง ไม่ใช่ตามตำรา

ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้สาธุ นั้นมันกิริยาธรรมที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้เป็นแนวทาง แล้วเราก็ศึกษามา แล้วเราก็พยายามจะก๊อปปี้ให้เป็นแบบนั้น มันเป็นสัญชาตญาณ มันเป็นเรื่องที่เราคาดหมายว่ามันจะเป็นอย่างนั้น แต่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันมีกิเลสตัณหาความทะยานอยากมาผูกก่อนใจของตัว ใจมันผูกก่อนเพราะโดนกิเลสมันครอบงำ เวลามันเป็นจริงขึ้นมามันเข้มแข็งของมันขึ้นมา แล้วมันเข้มแข็ง มันเป็นจริงของมัน จริงของใคร มันเป็นปัจจัยจัดตั้ง เป็นสันตสิทธินิโค เป็นสิทธิ เป็นสิทธิ์ของใจดวงที่ประพฤติปฏิบัติ เป็นสิทธิ์ของใจที่มันเป็น มันมีกำลังของมัน มันมีอำนาจวาสนา

พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เวลามันไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริงแล้วมันพิจารณาของมันไป นี่ปัญญาเกิดจากจิต ปัญญาเกิดจากมรรค ปัญญาเกิดจากญาณทัศนะ มันไม่ใช่ปัญญาเกิดจากสมอง เพราะอะไร เพราะถ้ามันรู้มันถอน มันถอนกิเลสจากใจ ไม่ใช่ถอนกิเลสจากสมอง มันไม่ได้ถอนกิเลสออกจากร่างกายนี้ ร่างกายนี้มันไม่มีกิเลส ร่างกายนี้มันเป็นธาตุ มันเป็นเรื่องที่อาศัย ใจมันเข้ามาอาศัยสิ่งนี้

ถ้าใจมันไม่ผูกก่อน ใจมันมีกำลัง ใจมันเป็นจริงขึ้นมา มันแยกแยะ มันพิจารณาของมันไป มันทำของมันไป ถ้ามันทำมันแยกแยะ เวลามันปล่อย มันปล่อย มันรู้ของมัน มันปล่อยแล้วไม่ขาด ถ้าพิจารณาซ้าๆๆ แล้วมันขาดละ เวลากิเลสมันขาดมันขาดที่ไหน มันขาดที่ใจ เขาบอกว่ากิเลสขาด ดั่งแขนขาดๆ นี่มันเป็นอุปมาอุปไมยให้เห็นว่ามันเด็ดขาด แต่เวลาขาดจริงๆ สังโยชน์มันขาด แต่เวลาดั่งแขนขาด สังโยชน์มันขาด ขาดอย่างไร คนที่มันขาดมันต้องรู้สิ มันรู้มันเห็นของมัน เห็นไหม มันไม่ผูกก่อน มันรักษาด้วยสติ ด้วยปัญญา มันทำความจริงของมันขึ้นมาด้วย แล้วมันพัฒนาของมัน เป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา นี่มันถึงเข้มแข็ง มันถึงเป็นศากยบุตรพุทธชินโรส มันเป็นความจริงขึ้นมา

มันเป็นจริงเพราะเราละเอียครอบคอบ มันจะเป็นจริงได้เพราะเราละเอียครอบคอบนะ ถ้าเราปล่อยตัวปล่อยใจ นี่ความคุ้นเคยกัน หยอกเล่นกันอยู่อย่างนี้มันเหมือนหมา หมามันปล่อยออกมามันจะหยอกจะเล่นกัน ทั้งที่ขังไว้ในกรงมันก็ยังขู่กันอยู่อย่างนั้น มันเป็นข้อวัตรของหมา มันไม่ใช่ข้อวัตรของคน แล้วไม่ใช่ข้อวัตรของศากยบุตรพุทธชิโนรส ไม่ใช่ข้อวัตรของพระที่เห็นภัยในวัฏสงสาร

ฉะนั้น เราอย่าเอาสิ่งนี้เข้ามาให้สะท้อนกัน มันสะท้อนกันนะ ถ้ามันเป็นการคุ้นเคย มันเป็นความคุ้นเคยกันระหว่าง ๒ คน อันนั้นเป็นสิทธิของเรา ไม่ใช่ไม่ให้คบกัน ไม่ใช่ให้คุยกัน มันไม่ใช่ คนที่เขาสนิทกันสิ่งนั้นก็เป็นเรื่องของส่วนบุคคล แต่ส่วนบุคคลก็ส่วนบุคคล ถึงเวลาเข้าสาธณะ ถึงเวลาเข้าถึงข้อวัตรแล้วมันต้องทำความเสมอภาค เราไม่ไปหยอกไปล้อไปเล่นกันทุกที่ทุกเวลา ถึงเวลาให้มันเป็นจริงเป็นจัง ความเป็นจริงเป็นจังมันเป็นการคาดหมายคาดหวัง หวังว่าให้เราจะมีสติมีปัญญา ให้เราทำได้จริงขึ้นมา ถ้าทำได้จริงขึ้นมามันขังในตัวเอง มันไม่ต้องการให้ใครมายอมรับ มันไม่ต้องการให้ใครมานับหน้าถือตา ไม่ต้องการให้ใครมาขอมงานน เรารู้เราเห็นเอง เรารู้เองว่าข้างในมันมีกิเลส ข้างในที่มีมันบีบคั้นเรา ข้างในที่มีมันทำให้เราทุกข์เรายาก อย่างน้อยมันก็เหงา อย่างน้อยมันก็เศร้าหมอง อย่างน้อยสิ่งที่มีมันเศร้าหมอง มันว่าเหว

แต่ถ้ามันมีสติมีปัญญา ทำแล้วมันสว่างไสว มันเจิดจ้า มันบันเทิงในใจ ถ้าบันเทิงในใจเรามีโอกาสที่จะทำ ถ้าทำไม่เป็นประโยชน์กับเรา ทำสิ่งนี้มาเพื่อคุณธรรมของเรา นะ อย่าให้ใจมันผูกพันไปกับโลก วัตถุมันผูกพันแล้วมันจบ แต่เราผูกพันแล้วมันไม่เป็นประโยชน์กับเรา แต่ถ้ามันรื่นริงอาจหาญ มันจะเกิดอำนาจวาสนาบารมี แล้วมันจะทำได้ด้วยความเต็มใจ แล้วมันจะทำได้ด้วยความพอใจ ทำได้ด้วยเต็มหัวใจ ไม่ทำครึ่งๆ กลางๆ ทำด้วยความลุ่มลุ่มต่ำ ทำด้วยความลังเลสงสัย อันนั้นมันเป็นเรื่องของกิเลสทั้งนั้น ทำใจให้มันคงเพื่อประโยชน์กับการประพฤติปฏิบัติ เอวัง

